

Μ Α Θ Η Μ Α ΙΒ΄.

Περὶ τῆς τῶν ζῴων οἰκονομίας.

Τὰ φαινόμενα ἀποτελέσματα τῆς θαυμαστῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς παραστήνουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν πάσισοφον χεῖρα τοῦ Δημιουργοῦ, μ' ὅλον ὅτι καὶ παραμικρὸν τοῦ δημιούργημα διηγεῖται τὴν δόξαν τοῦ ἡ γνῶσις τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, καὶ τῶν διαφορῶν τούτου ἐνεργειῶν, εἶναι αἱ περιεργότεραι τοῦ ἀνθρώπου ζητήσεις· ὅχι διότι διδάσκει τὴν κατασκευὴν μας, καὶ τὸν μηχανισμόν τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὀλίγη αὕτη ὀργανισμένη ὕλη, ἣτις παραστῆνει τὸ ἡμέτερον ὄν, περιέχει τὰ μεγαλήτερα θαυμάσια, τῆς ὁποίας αἴτιη εἶναι τῶν ἔργων τὸ ἐπισημότερον. Ὁ ἀμαθὴς ἀνθρώπος δὲν βλέπει ἀπ' ἔξω, εἰμὴ ἀπλοῦν καὶ μεγαλοπρεπῆ στολισμόν, ὅστις ἐνόησε τὴν κομψότητα τῆς περιφερείας μὲ τὴν τῶν ἀναλογιῶν· ἀλλ' ὁ φιλόσοφος θαυμάζει τοὺς ἐσωτερικοὺς τρόπους τῆς ζωντανῆς μηχανῆς, ἣτις, ἂν καὶ ὑποκειμένη εἰς τοὺς νόμους τῆς ὕλης, ἔχει ἐνεργητικὴν τινὰ ἀρχὴν, καὶ ὑποτάσσεται εἰς κρυπτὴν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία εἶναι μὲ αὐτὴν ἠνωμένη, καὶ ἀγνωστος εἰς αὐτήν. Ἡ ἀμοιβαία ἐνέργεια τῶν δύο τούτων οὐσιῶν ἀποτελεῖ τὴν ζωὴν. Καὶ θέλομεν ἰδεῖ, ὅτι ἡ κίνησις τῆς καρδίας εἶναι ὁ δεσμός, ὁ ὁποῖος κρατεῖ τὰς δύο ταύτας οὐσίας ἠνωμένας.

Ἐπεριγράψαμεν τὰς αἰσθήσεις, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁ ἀνθρώπος κοινωνεῖ μ' ὅλον τὸ πᾶν, καὶ μὲ τοὺς ὁμοειδεῖς του. Πόσα θαυμάσια βλέ-

πομεν, ὅταν ἐξετάζωμεν τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ οἰκονομίαν! Ὅλα παραστένουσιν θαυμαστὴν ἀπλότητα, καὶ σύνθεσιν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, δύσκολον γὰρ τὴν καταλάβωμεν. Ἡ τῶν ζώων μηχανὴ εἶναι ὡς κύκλος, ὅστις δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν, οὔτε τέλος· τὸ ἐν ἐλατῆριον δανείζει τὴν ἐνέργειάν του εἰς τὸ ἄλλο· καὶ ἡ ἔνωσις τῶν ἀποτελεῖ ἄλλας μηχανάς, τὰς ὁποίας κινεῖ· καὶ ὅλαι αἱ μηχαναὶ ἐνόηονται εἰς μίαν· οὕτως ὁ ἐγκέφαλος ἐνεργεῖ διὰ τὴν προσβολὴν τῆς καρδίας, ἣτις ἠθέλην εἶσθαι ἀκίνητος, χωρὶς τὸν ἐγκέφαλον· τὰ δύο ταῦτα ὄργανα ἐνόηουν τὰς ἐνεργείας των, καὶ ἀποτελοῦσι τὴν ἀναπνοὴν, ἡ ὁποία κρατεῖ τὴν ἐνέργειαν ἐκείνων. Ἀπὸ ταῦτα τὰ τρία κατασκευάζονται τὰ εἰς τὰ ἀγγεῖα μας ὑγρὰ, καὶ τὰ μέρη τούτων τῶν ὑγρῶν ἐμψυχόνουν τὸν ἐγκέφαλον, κινοῦν τὴν καρδίαν, καὶ κάμνουν γὰρ ἐνεργῆ ἢ ἀναπνοή.

Ἐὰν θεωρήσωμεν τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, βλέπομεν τόσην δύναμιν, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, τόσην ἐλαφρότητα, εἰς τὰ κόκκαλα. Ὅποῖος δεσμὸς εὐρίσκεται εἰς τοὺς σπονδύλους! πόσαι κοιλότητες, καὶ τρύπαι σχεδὸν ἀέρατοι εἰς τὰ κόκκαλα, διὰ γὰρ περνῶσι τὰ ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα φέρουσι παντοῦ τὴν τροφήν· καὶ τὰ νεῦρα, τὰ ὁποῖα μοιράζουσι παντοῦ τὴν αἴσθησιν! Τὸ δέρμα σκεπάζει ὅλην τὴν μηχανήν, καὶ στολίζει τὸ σῶμα ἐξωτερικῶς, καὶ φυλάττει ὅλα τὰ μέρη. Γέμει ἀπὸ πόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐβγαίνει ἡ ἀδελος διαπνοή· καὶ εἶναι τόσοι πολλοὶ καὶ μικροὶ, ὥστε ὁ Λευενοέκιος ἐμέτρησεν ἑκατὸν εἴκοσι πέντε χιλιάδας εἰς μικρὸν τόπον, τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ γὰρ

σκεπάση ἕνας μικρὸς κόκκος τῆς ἄμμου. Ἀπὸ τοῦ-
τους τοὺς πόρους ἐβγαίνουν ἀκατάπαυστα οἱ ἀτ-
μοί, σύνθετοι ἀπὸ ὑγρὸν τι καὶ ἀπὸ θερμὸν.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Σαγκτορίου,
ἀπὸ ὀκτώ λίτρας φαγητοῦ καὶ ποτοῦ, τὸ ὅποιον
πρέπει νὰ ἔβγη ἀπὸ τὸ σῶμα, πέντε ἐβγαίνουν
ἀπὸ τὴν ἀδὴλον διαπνοήν, καὶ τρεῖς ἀπὸ τὰς ἄλ-
λας κενώσεις. Ἀπὸ δὲ τὰ φυτὰ ἐβγαίνει μὲ τὴν
ἀδὴλον διαπνοήν τὸ τρίτον τοῦ βάρους τῆς τροφῆς.
Ἐάν λοιπὸν ἐμποδισθῇ ἡ ἀδὴλος διαπνοή ἀπὸ τὴν
ψύχραν, ἡ ὁποία σφίγγει τὸ δέρμα, καὶ κλείει
τοὺς πόρους, δὲν εἶναι παράξενον, ἂν ἀκολουθοῦν
τόσαι ἀρρώστιαι.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀναπνέῃ ἀπὸ τὸ στόμα
εἰς τὸν ψυχρὸν ἀέρα, οἱ ἀπὸ τὸν πνεύμονα ἀτμοί
παγόνουν, καὶ φαίνονται ὡς καπνός. Ὅταν ἀνα-
πνέωμεν εἰς γυαλίον, θαμβόνηται ἀπὸ τὸν ἀτμόν.
Πολλὰ περιστάσεις ὀλιγοστεύουν τὴν ἀδὴλον δια-
πνοήν, καθὼς ὁ φόβος καὶ ἡ λύπη, τὰ ὅποια
βραδύνουσι τὴν κίνησιν τῆς καρδίας· ἡ εὐθυμία, καὶ
αἱ μέτρια τοῦ σώματος ἀσκήσεις αὐξάνουν τῆς
καρδίας τὴν κίνησιν, καὶ ἀκολουθῶς σπρώχνεται μὲ
βίαν ἡ ἀδὴλος διαπνοή.

Φυσικὴ Ἱστορία.

Ἐρπετά.

Ἐρπετὰ λέγονται, ὅσα ζῶα σύρονται μὲ τὴν
κοιλίαν, ἢ ἔχουν πολλὰ χαμηλοὺς πόδας, καθὼς
ἡ χελώνη. Ἄλλα εἶναι γυμνά, ὡς οἱ σκώληκες.

ἄλλα λεπίδωτά, ὡς τὰ ὀφείδια· καὶ ἄλλα ἔχουν πετρῶδες σκέπασμα, ὡς οἱ κοχλῖαι.

Ὅσον μικρὰ εἶναι τὰ ὀργανισμένα ἄτομα, τόσο εἶναι καὶ πολυάριθμα, ὡς οἱ σκώληκες. Ὁ σκώληξ τῆς γῆς, ὅσο ὅσον καταφρονημένος, ἔχει ζωὴν, αἰσθησίν, κίνησιν καὶ ὅλας τὰς ζωαίους δυνάμεις· αἱ ἴνες τοῦ σώματός του ἀπλώνονται, καὶ μαζεύονται, καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον περιπατεῖ ἀπὸ τὴν κοιλίαν του ἐβγάλει χυμὸν, μὲ τὸν ὅποιον ἀλείφεται, καὶ χώνεται εὐκόλα εἰς τὴν γῆν· ἡ τροφή του εἶναι χῶμα· εἰς τὸ στόμα ἔχει σάλπιγγα, μὲ τὴν ὁποίαν τρυπᾷ, καὶ σηκόνει τὸ χῶμα. Ἄν στερηθῇ τὰ μέλη του, πάλιν τὰ ἀπκτᾷ, καὶ ἂν κοπῇ εἰς κομμάτια, γίνονται ἄλλοι τόσοι σκώληκες.

Τὰ ὀφείδια ἔχουν λεπίδας, μὲ τὰς ὁποίας περιπατοῦσιν· ἀκούουν ἀπὸ κάποιας τρύπας· ἡ ὄρασις εἰς τὸ γῆρας ἀδυνατίζεται· τὰ φαρμακερὰ ὀδόντια ἔχουν φουσκάν, ἡ ὁποία σκεπάζει τὸν ὀδόντα, καὶ περιέχει τὸ φαρμάκιον, τὸ ὅποιον χύνει, ὅταν δαγκάσῃ. Ἄλλα γεννώσιν αὐγά, καὶ ἄλλα τὰ κλωσίζουν μέσα των· ἔχουν αἷμα ψυχρὸν, καὶ ἀνασαίνουν ἀργά, καὶ ἀργά χωνεύουν· καὶ διὰ τοῦτο ἠμποροῦν νὰ ζήσουν πολλὰς ἡμέρας χωρὶς τροφήν. Τρώγουν ἔντομα, βατράχους, ποντικούς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀγαποῦν τὸ κίτρινον τοῦ αὐγού, καὶ τὸ γάλα, καὶ βυζάνουν τὰς ἀγελάδας.

Τὰ γεννητικά των μόρια εἶναι σιμὰ εἰς τὸν πρωκτόν· γεννῶσι τὰ αὐγά των, καὶ τὰ ἀφίνου εἰς τὸν ἥλιον, ἢ εἰς ζεστὸν τόπον· τὸ δέρμα των, ἢ ἡ ἐπιδερμὶς ξηραίνεται τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ ψύχος,

καὶ τὸ καλοκαίριον ἀπὸ τὴν ζέστην ὄθεν τὴν ἀνοι-
ξιν, καὶ τὸν φθινόπωρον ἀλλάζουν τὴν ἐπιδερμίδα·
κρύπτονται ὅμως, ἕως νὰ γένη στερεά.

Γὰ ὀφείδια σφυρίζουν, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ
φωνὴ των. Ἐπειδὴ φοβοῦνται ὅλα τὰ ἔμψυχα, εἶ-
ναι ὅλων ἐχθροί. Γὰ μεγαλώτατα τῆς Ἀμερικῆς
ὀφείδια δὲν εἶναι φαρμακερά, μάλιστα καθαρίζουν
τὸν τόπον ἀπὸ ἄλλα βλαβερά ἕρπετά. Πολλὰ
ὀφείδια δὲν ἔχουν φαρμάκιον, καὶ διὰ τοῦτο τὰ
πιάτουν ἀφοβα οἱ ἄνθρωποι.

II' θεωρία τῆς Φύσεως.

Φυτικά ἀριονία τῶν φυτῶν μὲ τὸν ἄνθρωπον.

Εἶναι ἀναρίθμητοι αἱ σχέσεις τῶν φυτῶν
μὲ τὸν ἄνθρωπον· διότι ταῦτα εἶναι τὸ ἀντικείμε-
νον τῶν τεχνῶν, τῆς οἰκοδομῆς, τῶν συναλλαγμά-
των, καὶ τῶν ἡδονῶν μας.

Ἄν ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰς εὐωδίας των, μόνος
ὁ ἄνθρωπος ἀπολαμβάνει τὴν ἡδονὴν τοῦ χρώμα-
τος, καὶ τῆς εὐωδίας των. Ὅταν ἡ φύσις θέλῃ νὰ
μᾶς μακρύνῃ ἀπὸ ἕγρους καὶ νοσώδεις τόπους, ἐκεῖ
βάλλει βρομερά καὶ ἀσχημα ἄνθη. Ὅλα τὰ εὐ-
ώδη ἄνθη αὐξάνονται εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθρώπου,
ἢ εἰς τὸ ὕψος, ὅπου ἡμπορεῖ νὰ τὰ φθάσῃ. Γὰ
ἀρωματικά τῶν Ἰνδιῶν δένδρα δὲν ἔχουν εὐώδη
ἄνθη. Μερικὰ τοιαῦτα ἄνθη φυτρῶνουν εἰς τὸ κάτω
μέρος τῶν ὑψηλῶν δένδρων· τὰ σκληρὰ πωρικά, τὰ
ὅποια, ἂν πέσουν εἰς τὴν γῆν, δὲν βλάπτονται, τὰ

ἔβαλεν ἡ πρόνοια εἰς ὑψηλά δένδρα, καὶ τὰ ἄλλα εἰς χαμηλά.

Δὲν εἶναι ὀλιγώτερον θαυμαστά καὶ τῶν πωρικῶν αἱ ἐφαρμογαὶ ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῶν δίοτι μερικά εἶναι διὰ τὸ στόμα ἀμέσως, καθὼς τὰ κεράσια, ἢ τὰ δαμάσκηνα. Ἄλλα διὰ τὰς χεῖρας, καθὼς τὸ μῆλον καὶ τὸ ἀπίδιον. Ἄλλα μεγαλήτερα, καθὼς τὰ πεπόνια, τὰ ὅποια εἶναι χωρισμένα εἰς τόσα κομμάτια, καὶ ὡς νὰ ἦσαν διωρισμένα διὰ οἰκογένειαν. Τὸ αὐτὸ ἔκαμεν ἡ πρόνοια καὶ εἰς τὰ φύλλα τῶν δένδρων, τὰ ὅποια ἔμελλαν νὰ σκεπάζωσι τὸν ἄνθρωπον εἰς θερμὰ κλίματα· διότι τὰ ἐμοίρασε διαφόρως, ἤγουν διὰ νὰ σκεπάζωσιν ἓνα μόνον ἄνθρωπον, ἢ μίαν οἰκογένειαν, ἢ ὅλους τοὺς κατοίκους μιᾶς καλύβης.

Ἡ γειτόνευσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὠφέλιμος εἰς πολλὰ δένδρα· τὰ δένδρα τοῦ κόκκου εἰς τὰς Ἰνδίας προκόπτουν καλήτερα, ὅταν ἦναι οἰκίαι ὀλόγυρά των. Ὅπου εἶναι φοίνικες φυτευμένοι, ὁ κύριος τοῦ τόπου πληρύνει κάτι εἰς τὴν ἀρχὴν, διὰ νὰ κατοικηθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους· ἡ γειτόνευσις τῶν ἀνθρώπων ὠφελεῖ καὶ τὰς μηλέας, καὶ τὰς ἀμπέλους.

Ζωῶδεις ἀρμονίαι μὲ τὸν ἄνθρωπον.

Ἡ φύσις ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον μερικά φυτὰ, διὰ νὰ φυλάττωσι τὰ ἄλλα φυτὰ· ἀλλέως, ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ τὰ φυλάττη ἡμέραν καὶ νύκτα. Ὅσον προχωροῦμεν πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου εὐρίσκονται πλείότερα ἄγρια θηρία, βλέπομεν ἀκαν-

Θάδη φυτά· τοιαῦτα εὕρισκονται εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας· καὶ μὲ αὐτὰ κάμνουν περιφράγματα, ὥστε εὔτε τὸ παραμικρὸν τετράποδον ἠμπορεῖ νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν κήπιν.

Εἰς τὰ φυτά εὕρισκει ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐναντίον τῶν ἔρπετῶν βοηθήματα. Εἰς τὴν νῆσον Γουαδελούπαν, εἰς τὴν βᾶσιν τῶν ὑψηλῶν δένδρων, εὕρισκεται ἔρπον, ἓνα φυτὸν, καὶ σιμὰ τοῦ ἀποθαμμένα ὄφειδια. Τὸ αὐτὸ φυτὸν εὕρισκεται καὶ εἰς τὰς Ἀντίλλας νήσους, καὶ ὅπου εἶναι πολλὰ ὄφειδια· καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ὁ ὄφις φεύγει ἀπὸ τὴν δρυοπτερίδα (χόρτον), ἀπὸ τὸ τριφύλλιον, ἀπὸ τὴν ἀγριοβαλανιδίαν, καὶ ἡ βοτανικὴ τὸν θανατόνει· τρέχει ὅμως εἰς τὸ μάλαθρον. Ἄλλα χόρτα ἐξολοθρεύουσι τὰς μυίας, τοὺς ψύλλους, τὰς ὀχενδρας. Ὅλα τὰ ἔντομα, καθὼς οἱ ψύλλοι, κοριοὶ, καὶ ἄλλα φεύγουν ἀπὸ τὰς εὐωδίας.

Ἡ φύσις μᾶς ἔδωκε μεταξύ τῶν φυτῶν καὶ δίκτυα διὰ τὸ κυνήγιον, καὶ διὰ τὸ ὄψαρευμα. Εἰς τὴν Κίναν εὕρισκεται ἓν εἶδος καλάμης, τόσον περιπλεγμένης, ὥστε μὲ αὐτὰς πιάνουν ζωντανὰς τὰς ἐλάφους. Ἄλλα φυτὰ μεταχειρίζονται οἱ Νέγροι, διὰ νὰ πιάνουν ὄψαρια.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Πρὸ πολλοῦ ἐξουσίαζε τὰς Ἀθήνας Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου ἦσαν εὐχαριστημένοι οἱ Ἀθηναῖοι. Δημήτριος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου ὑπῆγε μὲ πολυάριθμον στόλον, διὰ νὰ κυριεύσῃ τὰς Ἀθήνας. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν

λιμένα, ἐφώναξε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι ἤλθε
 ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν δημοκρατίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι
 ἔρριψαν τὰ ὄπλα, καὶ τὸν ἐδέχθησαν ἔστειλε
 λοιπὸν τὴν δημοκρατίαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὠνόμασαν
 τὸν Ἀντίγονον καὶ τὸν υἱὸν του, Θεοῦς, Σωτῆρας.
 εἶναι ἀπερίγραπτος ἡ οὐτιδανὴ κολακεία, τὴν
 ὁποίαν ἐδείξαν εἰς ταύτην τὴν περίστασιν. Τοιοῦτος
 καταστένεται ὁ εὐγενικώτερος ἄνθρωπος, ὅταν δια-
 φθαρῇ.

Ἐκριναν θανάτου ἄξιον τὸν Φαληρέα, καὶ
 ἐκρήμνισαν ὅσας στήλας αὐτοὶ ἔστησαν εἰς τιμὴν
 του. Ὄταν τὸ ἔμαθεν, εἶπε „Δὲν ἠμποροῦν νὰ μού
 „ἀφαιρέσουν τὴν ἀρετὴν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐφάνην
 „ἄξιος τόσων μνημείων.“ Κατέφυγεν εἰς τὴν Λίγυ-
 πτον, ὅπου Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος τὸν ἐφυλά-
 κωσε, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ βάλῃ μίαν ἀσπίδα νὰ
 τὸν δαγκάσῃ καὶ οὕτως ἀπέθανε.

Δημήτριος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου, ἐπειδὴ ἐδο-
 κίμασεν ἐναντίαν τύχην, ἐδοκίμασε καὶ τῶν Ἀθη-
 ναίων τὸ εὐμετάβλητον. Ἐκλείσαν εἰς αὐτὸν τὰς
 πύλας, καὶ αὐτὸς μὲ βίαν ἐκυρίευσε τὴν πόλιν ἐκ-
 δικήθη, εὐεργετῶν τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλλ' ὕστερον
 αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν Σέλευκον, καὶ ἀπέθανεν
 εἰς τὴν Λαοδίκειαν.

Βυζαντινὴ Ἱστορία.

Ἐποχὴ Τρίτη.

Ἰῆτις μετὰ τὸν Βαλδουῖνον, ἕως εἰς τὸν ἀφανισμόν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, περιέχει διάστημα χρόνων 249.

1204. — Βαλδουῖνος, κόμης τῆς Φιάνδρας, ἀρχηγὸς τοῦ στρατεύματος τῶν Σταυροφόρων, κάμνει τὴν ἐποχὴν τῶν Λατίνων αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν δεύτερον χρόνον τῆς βασιλείας του ἐφονεύθη ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπίασαν αἰχμάλωτον.

Θεόδωρος Λάσκαρις, γαμβρὸς Ἀλεξίου τοῦ Ἀγγέλου, ἐβάβθη εἰς τὸν τόπον τοῦ πατρὸς ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας· εἶχε τὸν θρόνον του εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας.

1206. — Εὐρῆκος, ἀδελφὸς τοῦ Βαλδουῖνου ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐβασίλευσεν ἐνδύξως ὀκτώ χρόνους. Μετὰ τὸν θάνατόν του Πέτρος ὁ συγγενὴς του ἐκηρύχθη βασιλεὺς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐπιάσθη καὶ ἐφονεύθη ἀπὸ Θεόδωρον τὸν Κομνηνόν· ἡ γυνὴ του Ἰολάνδη ἐκυβέρνησε τὸ βασίλειον τρεῖς χρόνους. Ροβέρτος, ἓνας ἀπὸ τοὺς υἱούς του, τὸν διεδέχθη, καὶ ἐδιοίκησε κακῶς τὸ βασίλειον ἑπτὰ χρόνους.

Τὸν δεύτερον χρόνον τῆς βασιλείας του, οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Νίκαιαν ἐκλεξαν Ἰωάννην τὸν

Δούκαν, τὸν καὶ Βατάτσην, διάδοχον Θεοδώρου τοῦ Λασκάρως.

1229. — Βαλδουῖνος Β'. διεδέχθη τὸν Ρ'ο-βέρτον τὸν ἀδελφόν του, ἐβασίλευσε 32 χρόνους, καὶ ἐξώσθη ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ βασιλείον τῶν Λατίνων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀφοῦ διήρκεσε 58 χρόνους.

Πρὸς τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Βαλδουῖνου, ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης ὁ Δούκας. Τρεῖς αὐτοκράτορες ἀνέβησαν κατὰ διαδοχὴν εἰς τὸν θρόνον. Θεόδωρος Λάσκαρις Β'. ὁ υἱὸς του, Ἰωάννης Λάσκαρις ἑγγονὸς του, καὶ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, ὅστις ἐτύφλωσε τὸν εἰρημένον, καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Μαγνησίαν.

1261. — Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἐκυβέρνησεν ἐνδόξως τὴν βασιλείαν εἴκοσι δύο χρόνους ἀγαπούσε τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἔκαμε ν' ἀνθήσωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

1283. — Ἀνδρόνικος Παλαιολόγος, υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω ἐβασίλευσε 44 χρόνους. Οὗτος ὡς χαῦνός καὶ ἀνανδρὸς ἐξώσθη ἀπὸ τὸν ἑγγονόν του Ἀνδρόνικον Παλαιολόγον τὸν Β'. ὅστις ἐβασίλευσε δεκατρεῖς χρόνους φιλόδοξος ἀνὴρ, καὶ σκληρός.

Ἰωάννης Παλαιολόγος ὁ υἱὸς του τὸν διεδέχθη εἰς τοὺς 1341. ὅμως μετ' ὀλίγον, ὁ ἐπίτροπός του Ἰωάννης Ε'. Καντακουζηνὸς ἤρπασε τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν ἐκυβέρνησε δέκα χρόνους. Εἶτα Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν θρόνον, καὶ διήρκεσεν ὅλος οὗτος ὁ καιρὸς εἰς διάστημα τριάντα τριῶν χρόνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἠκολούθησεν εἰς σειράν δυστυχιῶν δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὸν λαόν του.

Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνὸς ἀνεχώρησεν εἰς μοναστήριον τοῦ Ἀ΄θωνος, καὶ ἔγινε μοναχός.

1384. — Μανουὴλ Β΄. Παλαιολόγος, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ μοναχοῦ, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἢ βασιλεία του, ἣτις διήρκεσε τριάντα πέντε χρόνους, ἦτον δυστυχεστάτη. Τὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας του, Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἐκυρίευσεν τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐφυλάκωσε τὸν πατέρα του, καὶ τὸν ἀδελφόν του. Ἰωάννης καὶ Μανουὴλ οἱ Παλαιολόγοι, ἀφροῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ἐπῆραν πάλιν τὴν βασιλείαν, καὶ παρέδωκαν τὸν Ἀνδρόνικον εἰς τοὺς Τούρκους εἰς τοὺς 1392. ἀπέθανεν Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος.

Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος ἔγινε παραλυτικός· καὶ Ἰωάννης Μανουὴλ ὁ υἱὸς τοῦ ἄρχισε νὰ βασιλεύῃ μόνος. Πρὸ τινῶν χρόνων ὁ πατήρ του τὸν ἐχειροτόνησε συμβασιλέα. καὶ ἐχρημάτισε δυστυχῆς, ὡς καὶ οἱ προκάτοχοί του.

1453 — Οἱ Τούρκοι ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν Μωάμεθ τοῦ Β΄. κυριεύουν τὴν Κωνσταντινούπολιν, πολιορκήσαντές τὴν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Εἰς μάτην οἱ Ἕλληνας ἀντεστάθησαν μὲ πολλὴν ἀνδρίαν· ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, ἐφρονεύθη μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, εἰς ἡλικίαν 50 χρόνων, καὶ εἰς τὸν πέμπτον χρόνον τῆς βασιλείας του.

Ἡ πόλις διηρπάγη, οἱ νικηταὶ μετεχειρίσθησαν εἰς τρεῖς ἡμέρας, τὴν σκληροτάτην βαρβαρότητα, ὡς ἦτον ἀκόλουθον νὰ κάμῃ τοιοῦτον βαρβαρον ἔθνος. Οὕτως ἐτελείωσε τὸ βασίλειον τῆς

Ἀνατολῆς, ἀφοῦ διήρκεσε 1123 χρόνους, καὶ 18 ἡμέρας.

Μ Λ Θ Η Μ Λ ΙΓ΄.

Τὰ ὄργανα τῆς τροφῆς, καὶ ὅσα φιλ-
καίτουσι τὴν ζωὴν μας. Καὶ πρῶτον
τὰ ὄργανα τῆς χωνεύσεως.

Διὰ τὰ ἀγγεῖα, ἤγουν διὰ τὰς ἀρτηρίας, φλέβας, ἀδένους, κ. τ. λ. ὠμιλήσαμεν ἀλλοῦ· τῶρα πρέπει νὰ ὠμιλήσωμεν καὶ διὰ τὰ σπλάγ-
χνα. Τὰ σώματα ὅλων τῶν ζώων ἀναπτύσσονται καὶ ἀνανεοῦνται εἰς πᾶσαν στιγμὴν, ἐξ αἰτίας τοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ἀδιάκοπον κυκλοφορίαν, δίδει εἰς ὅλα τὰ μέρη, τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, εἰς τὰς διαφόρους καὶ ἀκαταπαύστους μεταβολάς· τὸ αἷμα, μὲ τὸ μέσον τῆς χωνεύσεως, ἀναπληροῦναι, ὅσα χάνονται· ὁ στόμαχος ἐρεθίζει τὴν ἰδίαν του ἐνέργειαν διὰ μέσου τῆς πείνας καὶ τῆς δίψας. Ὅταν ἀρχίζωμεν νὰ αἰσθανώμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς τροφῆς, δοκιμάζομεν εἰς τὴν ἀρχὴν δυσάρεστον αἰσθημα, ἤγουν ὄρεξιν, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ καλλίτερον προσφάγιον. Ἀλλ' ἐάν τις μείνη νηστι-
κὸς περισσότερον ἀπὸ τὸ συνειθισμένον, αἰσθάνεται ἐσωτερικὴν ἐνόχλησιν εἰς τὸ ἐπιγάστριον· ὀλιγοστεύει ἢ ἀδηλος διαπνοή, ἀργοπορεῖ τοῦ αἵματος ἢ κυκλοφορία καὶ ἢ ἀναπνοή, κυριεύεται ὁ ἀνθρώπος ἀπὸ ἀδημονίαν, ἀρχίζουν οἱ σπασμοί, καὶ ἀκα-